

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

18.06.2020

м. Одеса

№ 65/8-р/к

Справа № 130-26.13/52-19

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

- (1) Товариство з обмеженою відповідальністю «Євротерминал» (вул. Хаджибеївська дорога, м. Одеса, 65005, ідентифікаційний код 33507625) (далі – ТОВ «Євротерминал»), на території якого розташовано демпферний контейнерний майданчик (Сухий порт) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський торговельний порт (далі – ОМТП), в період з грудня 2017 по січень 2019 є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування транспорту на ній, без споживання яких заїзд в Одеський морський порт є неможливим, та є таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) з часткою 100 відсотків.
- (2) Дії ТОВ «Євротерминал» на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, та були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (3) Дії, які є порушенням полягають у наступному:
Стягнення плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт), без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги.
- (4) За результатами розгляду справи № 130-26.13/52-19 такі дії ТОВ «Євротерминал» (65005, м. Одеса, вул. Хаджибеївська дорога, код ЄДРПОУ 33507625), що полягають у стягненні плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги, порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з

обслуговування транспортних засобів на території Сухого порту, що призводить до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (5) На ТОВ «Євротерминал» накладено штраф у розмірі 68 (шістдесят вісім) тис. грн. та зобов'язано у двомісячний строк з дня одержання рішення адміністративної колегії територіального відділення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції про що повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня припинення порушення з наданням копій підтверджуючих документів.
- (6) Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 130-26.13/52-19 про порушення ТОВ «Євротерминал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання з попередніми висновками від 28.04.2020 № 65-03/13П

ВСТАНОВИЛА:

I. ВІДПОВІДАЧ.

- (7) Відповідачем у справі є ТОВ «Євротерминал», що діє відповідно до статуту, є юридичною особою, має самостійний баланс, валютний та інші рахунки у банківських установах та створено з метою задоволення потреб у його послугах (роботах, товарах) та одержання прибутку.
- (8) Відповідно до статуту ТОВ «Євротерминал» є юридичною особою, учасниками якої є [інформація з обмеженим доступом].
- (9) Згідно зі Статутом предметом діяльності ТОВ «Євротерминал» є, зокрема, діяльність вантажних митних комплексів, автопортів, автотерміналів; діяльність, пов'язана з використанням складів тимчасового зберігання як відкритого так і закритого типу; функціонування інфраструктури автомобільного та міського транспорту; діяльність вантажних терміналів, транспортне перевезення вантажів та інша допоміжна діяльність; організація транспортування вантажів усіма видами транспорту; надання послуг, пов'язаних зі зберіганням майна та інша господарська діяльність.
- (10) Ідентифікаційний код ТОВ «Євротерминал» - 33507625. Місцезнаходження: вул. Хаджибейська дорога 4, м. Одеса, 65005.

II. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ.

- (11) За результатом розслідування у справі № 130-26.13/22-17 Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) було прийнято рішення від 21.12.2017 № 720-р, яким визнано, що ТОВ «Євротерминал» у період із березня 2016 року по листопад 2017 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, із часткою 100 відсотків.
- (12) Пунктом 2 резолютивної частини рішення дії ТОВ «Євротерминал» визнано порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, що призводить до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції.

- (13) Зазначеним рішенням на ТОВ «Євротерминал» накладено штраф у розмірі 5 369 399 (п'ять мільйонів триста шістьдесят дев'ять тисяч триста дев'яносто дев'ять) гривень та пунктом 4 резолютивної частини рішення надано зобов'язання забезпечити можливість проїзду в ОМТП експедиторів (перевізників) територією товариства без сплати за послуги, у випадку якщо експедитори (перевізники) не потребують і не мають наміру їх споживати, крім тих, що стосуються користування територією ТОВ «Євротерминал» для проїзду до ОМТП і без яких забезпечити такий проїзд неможливо.
- (14) Рішення Комітету від 21.12.2017 № 720-р ТОВ «Євротерминал» оскаржувало у Господарському суді міста Києва. У задоволенні позовних вимог про визнання недійсним рішення Комітету від 21.12.2017 № 720-р постановою Північного апеляційного господарського суду від 08.11.2018 у справі № 910/2641/18 ТОВ «Євротерминал» було відмовлено. 18.12.2018 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду постанову Північного апеляційного господарського суду від 08.11.2018 залишив без змін.
- (15) 28.01.2019 на адресу Комітету надійшов лист Асоціації міжнародних експедиторів України від 24.01.2019 № 02/03-19 (вх.№ 8-01/960).
- (16) В своєму листі Асоціація міжнародних експедиторів України повідомляла, що 18.01.2019 на веб-порталі ТОВ «Євротерминал» у розділі «Новости компании» було розміщено повідомлення про затвердження наказом від 18.01.2019 № 34 нової форми публічного договору про надання послуг з використанням об'єктів інфраструктури ТОВ «Євротерминал». Додатком № 1 до вказаного публічного договору визначено перелік послуг, які надає ТОВ «Євротерминал» з використання об'єктів інфраструктури.
- (17) З метою забезпечення об'єктивного аналізу вартості таких послуг, Комітетом надіслано відповідні вимоги про надання інформації на адресу ТОВ «Євротерминал» та ДП «Адміністрація морських портів України» (далі - ДП «АМПУ»).
- (18) За результатами аналізу отриманих Комітетом матеріалів з'ясовано, що у період із грудня 2017 року по січень 2019 року ТОВ «Євротерминал» продовжувало стягувати з експедиторів (перевізників) плату за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим.
- (19) Листом від 27.03.2019 № 130-26.13/08 на адресу ТОВ «Євротерминал» було направлено розпорядження державного уповноваженого Комітету про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 27.03.2019 № 08/115-р, який згідно рекомендованого повідомлення 6500602079761 отримано Відповідачем 04.04.2019.
- (20) Листом від 06.11.2019 № 13-01/1136 (вх. від 06.11.2019 №65-01/481К) Голова Комітету доручив Одеському обласному територіальному відділенню Антимонопольного комітету України провести розслідування у справі № 130-26.13/52-19, розпочатій розпорядженням державного уповноваженого Комітету про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 27.03.2019 № 08/115-р за ознаками вчиненого ТОВ «Євротерминал» порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (21) На виконання розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп (із змінами) було змінено найменування Одеського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України на Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення).

III. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

- (22) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про морські порти України» межами морського порту є межі його території та акваторії.

- (23) Межі території морського порту визначаються і змінюються Кабінетом Міністрів України, виходячи з положень Земельного кодексу України.
- (24) Збільшення території морського порту може відбуватися за рахунок штучно створених земельних ділянок та земельних ділянок, які відведені в установленому законодавством порядку для розміщення, обслуговування та будівництва об'єктів портової інфраструктури, підприємств, основні продукція та/або сировина яких є об'єктами експортно-імпортних операцій і обслуговуються як вантажі у морському порту.
- (25) Територія та акваторія морського порту можуть включати відокремлені від основної території та акваторії земельні ділянки та водні об'єкти (їх частини), які мають однаковий з основною територією та акваторією правовий режим використання.
- (26) Відповідно до статті 15 Закону України «Про морські порти України» Адміністрація морських портів України утворюється в тому числі з метою забезпечення створення рівних і конкурентних умов ведення господарської діяльності та отримання послуг у морському порту.
- (27) Статтею 6 Закону України «Про дорожній рух» визначено, що до компетенції міських рад та їх виконавчих органів, районних рад та районних державних адміністрацій у сфері дорожнього руху належить:
- виконання вимог законодавства та рішень органів виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;
  - розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки;
  - організація дорожнього руху на території міста і району згідно з відповідними генеральними планами, проектами детального планування та забудови населених пунктів, автоматизованих систем керування дорожнім рухом, комплексних транспортних схем і схем організації дорожнього руху та з екологічно безпечними умовами;
  - організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів;
  - прийняття рішень про розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок таксі на вулицях і дорогах населених пунктів, здійснення контролю за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування;
  - керівництво та контроль за діяльністю підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання за виконанням вимог законодавства, рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку;
  - контроль за виявленням дорожньо-транспортних пригод та впровадженням заходів у місцях їх концентрації, на аварійно-небезпечних ділянках вулиць, доріг та залізничних переїздах.
- (28) Відповідно до статті 27 Закону України «Про дорожній рух» організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах здійснюється із застосуванням технічних засобів інформаційно-телекомунікаційних та автоматизованих систем керування та нагляду за дорожнім рухом відповідно до правил і стандартів, а також на основі проектів і схем організації дорожнього руху, погоджених із відповідними підрозділами Національної поліції. До вказаних проектів і схем за приписами відповідних підрозділів Національної поліції можуть бути внесені зміни та доповнення.
- (29) Організація дорожнього руху здійснюється спеціалізованими службами, що створюються відповідними органами:

- на автомобільних дорогах, що перебувають у власності територіальних громад - органами місцевого самоврядування;
  - на інших автомобільних дорогах - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами;
  - на залізничних переїздах - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті.
- (30) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про дорожній рух» з метою збереження автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, допускається за наявності дозволу на участь у дорожньому русі таких транспортних засобів.
- (31) Порядок видачі дозволу на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, та розмір плати за його отримання встановлюються Кабінетом Міністрів України.
- (32) Статтею 43 Закону України «Про дорожній рух» в редакції від 16.10.2012 визначено, що органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в межах своєї компетенції здійснюються підготовка, затвердження і реалізація відповідних програм забезпечення безпеки дорожнього руху. Розробка їх здійснюється на основі раціонального поєднання територіального та галузевого планування, формування взаємопов'язаних збалансованих показників з урахуванням соціально-економічних і екологічних умов конкретного регіону, рівня розвитку дорожньої мережі, стану аварійності та інших показників єдиної системи державного обліку дорожнього руху.
- (33) Програма забезпечення безпеки дорожнього руху повинна включати:
- (1) аналіз стану безпеки дорожнього руху та прогноз на певний період;
  - (2) конкретні обґрунтовані цілі;
  - (3) заходи, реалізація яких дозволить досягти намічених цілей;
  - (4) вартість програми та джерела її фінансування;
  - (5) форми і періодичність контролю за виконанням програми.
- (34) Відповідно до статті 1 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» благоустрій населених пунктів - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.
- (35) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» благоустрій населених пунктів передбачає:
- (1) розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;
  - (2) організацію належного утримання та раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення;
  - (3) створення умов для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів.
- (36) Стаття 5 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачає, що управління у сфері благоустрою населених пунктів здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, Рада міністрів Автономної

Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та інші органи влади в межах їх повноважень.

- (37) Стаття 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначає, що до об'єктів благоустрою населених пунктів належать, зокрема, вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки.
- (38) Відповідно до статті 14 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, інших вимог, передбачених законодавством.
- (39) Стаття 17 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачає, що громадяни у сфері благоустрою населених пунктів мають право:
- (1) користуватись об'єктами благоустрою населених пунктів;
  - (2) брати участь в обговоренні правил та проектів благоустрою території населених пунктів;
  - (3) вносити на розгляд місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції з питань благоустрою населених пунктів.
- (40) Згідно зі статтею 18 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» підприємства, установи та організації у сфері благоустрою населених пунктів мають право, зокрема:
- (1) брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх території;
  - (2) брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою населених пунктів;
  - (3) вносити на розгляд місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою населених пунктів.
- (41) Відповідно до статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом. Рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.
- (42) Стаття 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до елементів (частин) об'єктів благоустрою відносить, зокрема, покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів.
- (43) Комплексним благоустроєм відповідно до статті 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (44) Сільський, селищний, міський голова у відповідності до статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» видає розпорядження у межах своїх повноважень.
- (45) Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення)

- ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (46) Згідно з пунктом 2 Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 751 від 18.08.2010, пункт пропуску через державний кордон – спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, в аеропортах (на аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, а також спеціально виділена акваторія у морських і річкових портах, де здійснюється прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна.
- (47) Пункт пропуску через Державний кордон України для міжнародного морського сполучення «Одеський морський торговельний порт» відкрито відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 № 143-р. Межі території пункту пропуску «Одеський морський торговельний порт» були визначені відповідно до положення про пункти пропуску через державний кордон.

ІV. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПРИЗВЕЛИ ДО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА МОЖУТЬ МАТИ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ.

Передумови прийняття Рішення

- (48) На виконання доручення Президента України від 27.12.2005 № 1-1/1465 була розроблена концепція розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» на 2006-2010 роки, яка затверджена наказом Міністерства транспорту і зв'язку України від 28.02.2006 № 193.
- (49) З метою врегулювання проблемного питання проїзду та неконтрольованого відстою великовантажного автотранспорту вулицями міста Одеси, даною Концепцією було передбачено будівництво п'ятої черги транспортної естакади та «Сухого порту».
- (50) ТОВ «Євротерминал» було утворено у 2005 році для реалізації інвестиційного проекту «Сухий порт», розробленого за клопотанням ОМТП та згідно з його програмним розвитком за участю міської та обласної рад.
- (51) Основною метою проекту «Сухий порт» було утворення мульти-модального логістичного комплексу, що має об'єднати у одному місці три види транспорту: морський, автомобільний та залізничний з урахуванням світової практики винесення за межі портів частини вантажних операцій на резервні майданчики, так звані «Сухі порти».
- (52) За інформацією ТОВ «Євротерминал», викладеною в листі від 19.01.2017 № 20 на адресу Антимонопольного комітету України: *«Сухий порт ТОВ «Євротерминал» був створений за ініціативою Одеського морського порту та місцевих органів влади з метою винесення потоку вантажного автотранспорту за межі міста та створити єдиний транспортний ланцюг «Порт-Естакада-Сухий порт» та в зворотному напрямі.*
- (53) *...Важливість проекту «Сухий порт» для міста також підтверджується великою кількістю листів від мешканців мікрорайону «Пересип» міста Одеса, що знаходяться на шляху слідування вантажного автотранспорту до Одеського морського порту (листи додаються). Мешканці даного мікрорайону, а саме вулиць Щегольова, Одарія, Церковна, Ат. Чепиги вже тривалий час звертаються до органів місцевого самоврядування зі скаргами на вантажний автотранспорт, що скупчується на зазначених вулицях, заважаючи нормальній життєдіяльності місцевих жителів.*

Постійний бруд, шум, вихлопні гази вантажівок, що їдуть до порту зазначеним маршрутом шкодять здоров'ю людей і забруднюють довкілля. У разі використання Сухого порту зазначеної проблеми з вантажним автотранспортом можливо легко уникнути та покращити екологічне становище у місті, що і було передбачено проектом.

- (54) Також ТОВ «Євротерминал» кредитується дуже поважним у світі та найбільшим кредитором України – Європейським банком реконструкції та розвитку...».
- (55) Вказаний проект був узгоджений генеральним проектувальником Генерального плану м. Одеса – інститутом Дніпромiсто.
- (56) Також проект був передбачений у концепції розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» на 2006 -2010 роки, у програмі розвитку ОМТП на період 2009-2015 роки, затвердженою наказом Міністерства транспорту та зв'язку України № 1192 від 19.11.2009.
- (57) Відповідно до Концепції розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» на період 2006-2010 роки встановлено, що загальна площа території «Сухого порту» складає 521 000 м². Площа складського майданчика для контейнерів – 207 100 м².
- (58) На територію складського майданчика передбачається 3 в'їзди:
- (1) головний в'їзд автомобілів – контейнеровозів – з портового шляхопроводу;
  - (2) допоміжні в'їзди з Хаджибеївської дороги.
- (59) В'їзд для автомобілів – контейнеровозів – з портового шляхопроводу і частина території «Сухого порту» є митною зоною і захищена від проникнення.
- (60) Для забезпечення в'їзду автотранспорту на територію створюваного терміналу передбачається закінчення будівництва 5-ої черги транспортної естакади, що зв'яже створюваний складський майданчик з територією порту, а також реконструкцією ділянки Хаджибеївської дороги для забезпечення транспортного зв'язку складського майданчика з магістральними автомобільними дорогами.
- (61) Метою цієї Концепції є визначення основних заходів щодо розвитку матеріально-технічної бази ОМТП, спрямованих на досягнення конкурентоспроможності на внутрішньому і міжнародному ринках портових послуг, залучення нових вантажних потоків і максимізації прибутку.
- (62) Як зазначає ТОВ «Євротерминал» у листі від 17.11.2016 № 252, основними завданнями проекту «Сухий порт» завжди були залучення додаткового вантажопотоку у ОМТП за рахунок розвантаження території порту та модернізації технології обробки вантажу; **розвантаження транспортної мережі та покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації у місті Одесі.**
- (63) Таким чином, відповідно до доручення Президента України, Концепції розвитку ДП «Одеський морський торговельний порт» забезпечено створення майданчика «Сухий порт» на території ТОВ «Євротерминал».
- (64) Інвестором будівництва «Сухого порту» для ОМТП було ТОВ «Євротерминал», підписавши 01.12.2006 договір про співробітництво з ДП «Одеський морський торговельний порт», що надалі трансформувався у договір [інформація з обмеженим доступом] (далі – Договір про співробітництво).
- (65) Предметом вказаного вище договору є взаємне співробітництво сторін в процесі обробки транспортних засобів, що прямують для розвантаження та/або навантаження на територію ОМТП, а також контейнерного вантажопотоку, що проходить через порт, шляхом створення і спільного використання єдиної технологічної схеми «Порт-Естакада-Сухий порт та у зворотному напрямку».
- (66) Метою взаємодії сторін згідно з договором про співробітництво є:
- (1) створення сприятливих умов для пришвидшення вантажопотоку і збільшення пропускну здатності ОМТП;

- (2) розвантаження транспортної мережі міста Одеса від великовантажного транспорту;
  - (3) покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної обстановки центральної частини міста Одеси;
  - (4) створення нових робочих місць;
  - (5) скорочення простою транспортних засобів;
  - (6) залучення нових вантажних потоків в Одеський регіон;
  - (7) створення умов для комплексного обслуговування клієнтів порту (імпортери, експортери, експедитори та інші) шляхом розміщення всіх зацікавлених державних органів, а також структур сервісу в одному місці за межами порту;
  - (8) створення сприятливих умов роботи для роботи державних структур (митна служба, погранична служба і інші);
  - (9) збільшення надходжень в бюджет всіх рівнів;
  - (10) створення умов для надання соціально-побутових послуг водіям вантажних транспортних засобів.
- (67) Співробітництво сторін згідно з чинним договором передбачає такі дії та заходи для реалізації мети, встановленої договором:
- 1) використання Накопичувального транзитного майданчика (далі – НТМ) підприємства в процесі руху автотранспорту, що прямує для вивантаження та/або завантаження на територію порту, і створення всіх необхідних умов для нормального функціонування НТМ;
  - 2) створення «Сухого порту» (що включає в себе митний термінал, а також інші підрозділи) для зберігання й обробки контейнерних вантажів, прямуючих в порт/з порту, з урахуванням можливості митного оформлення вантажів на території Сухого порту;
  - 3) створення п'ятої черги транспортної естакади від діючої естакади по вулиці Кутузова в місті Одеса до проєктованого Сухого порту (з урахуванням входу естакади на територію Сухого порту) з метою обробки контейнерного вантажопотоку за допомогою єдиної Технологічної схеми «Порт – естакада – Сухий порт і у зворотному напрямку».
- (68) Наказами ДП «АМПУ» затверджено Технологічні схеми:
- 1) від 06.10.2015 № 194 оформлення вантажів, які ввозяться автомобільним та залізничним транспортом на територію пункту пропуску для міжнародного морського сполучення «ОМТП» з використанням інформаційної системи портового співтовариства, згідно з Розділом 4 якої водій автотранспортного засобу, після отримання разової перепустки (або за наявності постійної перепустки) рухається до в'їзного контрольно-пропускного пункту (надалі – КПП) морського порту. В'їзд на територію пункту пропуску автотранспортного засобу відбувається **через КПП № 4** (зі сторони НТМ ТОВ «Євротерминал») **або через КПП № 2** (вул. Церковна);
  - 2) від 28.04.2016 № 129 (зі змінами від 10.06.2016) обробки та оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які вивозяться автомобільним і залізничним видами транспорту на територію морського порту Одеса або переміщуються між стивідорними компаніями в межах морського порту Одеса з використанням інформаційної системи портового співтовариства. Як встановлено розділом 7 цієї технологічної схеми, в'їзд на територію пункту пропуску автотранспортних засобів здійснюється через контрольно-пропускні пункти, визначені Одеською філією (надалі – ОФ) ДП «АМПУ». Після отримання перепустки водій направляється до в'їзду на територію пункту пропуску через встановлені чинними правилами КПП на межі пункту пропуску;
  - 3) від 24.06.2016 № 218 обробки та оформлення порожніх та завантажених контейнерів, які ввозяться автомобільним та залізничним видами транспорту на

територію пункту пропуску через державний кордон для міжнародного морського сполучення ОМТП з використанням інформаційної системи портового співтовариства. Згідно з вимогами цієї технологічної схеми в'їзд транспортного засобу на територію ОФ ДП «АМПУ» здійснюється на підставі перепустки та електронної заявки на погодження з адміністрацією ОФ ДП «АМПУ» щодо завезення в морський порт вантажу. Згідно з пунктом 4.1.1 зазначеної технологічної схеми водій транспортного засобу після отримання інформації від Експедитора щодо ініціалізації його постійної перепустки або отримання разової перепустки рухається до в'їзного КПП на територію пункту пропуску. В'їзд на територію пункту пропуску транспортного засобу відбувається через контрольно-пропускні пункти, **визначені наказом ОФ ДП «АМПУ».**

- (69) Наказом ОФ ДП «АМПУ» від 04.02.2016 № 72 «Про призначення постів та контрольно-пропускних пунктів на території адміністрації ОМТП та режиму роботи» з метою забезпечення контрольно-пропускного та внутрішньооб'єктового режимів на території адміністрації ОМТП, упорядкування прямування пішоходів, вантажопотоків та транспортних засобів за часом та напрямками, визначено пости та контрольно-пропускні пункти і режим роботи.
- (70) Так, зокрема, згідно з наказом визначено такий порядок і режим роботи контрольно-пропускних пунктів:
- для КПП № 1 (вул. Одарія). Виїзд у цілодобовому режимі з порту:
- вантажного автотранспорту з зовнішньоторговими та каботажними вантажами, які мають перепустки СЛ та ОА;
  - легкового автотранспорту за перепустками, що видані ЗОМП.
- для КПП № 2 (вул. Кутузова). В'їзд у цілодобовому режимі в порт:
- вантажного автотранспорту із зовнішньоторговими та каботажними вантажами, які мають перепустки СЛ та ОА;
  - легкового автотранспорту за перепустками, що видані ЗОМП.
- для КПП № 4 (ТОВ «Євротерминал») визначено такий порядок і режим роботи:
- в'їзд/виїзд у цілодобовому режимі на територію/з території порту;
  - вантажного автотранспорту із зовнішньоторговельними та каботажними вантажами, транспорту, що рухається до вантажно-митного комплексу та накопичувально-транзитного майданчика ТОВ «Євротерминал», а також технологічного транспорту, який має перепустки служби логістики та комерційної роботи ОФ ДП «АМПУ»;
  - легкового транспорту за перепустками, що видані ЗОМП.
- (71) Разом з тим, рішенням Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 «Про затвердження схеми організації руху вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту» обмежено рух вантажного транспорту по вулицях Чорноморського козацтва, Отамана Головатого, Церковній (КПП № 2), Одарія (КПП № 1).
- (72) Зазначеним рішенням було встановлено технічні засоби регулювання дорожнього руху за злагодженою схемою дорожнього руху вантажного транспорту, який рухається в ОМТП, при цьому Головне управління поліції в Одеській області зобов'язане забезпечити контроль за виконанням вимог технічних засобів регулювання дорожнього руху, установлених на вулицях, зазначених у рішенні.
- (73) Отже, в'їзд/виїзд вантажного транспорту до/з ОМТП через КПП № 2 та КПП № 1 обмежено дорожніми знаками регулювання руху. З метою уникнення порушень правил дорожнього руху вантажні транспортні засоби змушені прямувати до ОМТП виключно через КПП № 4 (територію ТОВ «Євротерминал») та оплачувати послуги ТОВ «Євротерминал», пов'язані з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту).

Послуги ТОВ «Євротерминал»

- (74) За результатами розслідування Комітетом встановлено, що в період із березня 2016 року по листопад 2017 року послуги, пов'язані з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту) експедиторам (перевізникам) ТОВ «Євротерминал» надавало відповідно до укладених договорів.
- (75) До складових зазначеної послуги, відповідно до договорів, віднесено такі послуги:
- забезпечення місця для стоянки транспортних засобів та забезпечення схоронності транспортних засобів; постановка транспортного засобу в орієнтир;
  - реєстрація автомобіля в комп'ютерній базі;
  - оформлення видатного ордера та проформи перепустки для в'їзду в Одеський порт;
  - регулювання руху автотранспортних засобів на території НТМ;
  - забезпечення пожежної безпеки;
  - надання інформації стосовно оперативної обстановки щодо обробки автотранспорту;
  - надання можливості користування інфраструктурою демпферного контейнерного майданчика, що включає в себе: НТМ, Внутрішню автодорогу Сухого порту, що з'єднує Сухий порт з транспортною естакадою (шляхопроводом) ОМТП, інше;
  - забезпечення наочною схемою руху територією Сухого порту.
- (76) При цьому виключний перелік таких послуг (складових комплексу послуг) достеменно встановити не виявилось можливим у зв'язку з відсутністю в ТОВ «Євротерминал» будь-яких документів, якими такий перелік було б закріплено (затверджено) та доведено до відома суб'єктів господарювання – споживачів його послуг.
- (77) В актах про надання послуг, складених на підставі договору між ТОВ «Євротерминал» та експедиторами (перевізниками) вказано послуги *«обслуговування транспорту на території накопичувального транзитного майданчика»* та зазначено період, коли такі послуги надавалися, при цьому, які саме послуги з обслуговування надавалися не деталізовано.
- (78) Суб'єкти господарювання (експедитори, перевізники), маючи намір заїхати на територію ТОВ «Євротерминал» виключно з метою проїзду (транзит) на територію ОМТП, вимушені сплачувати за користування душем, кімнатами для відпочинку, пристроями для підкачки коліс, за послуги копіювання документів тощо, не дивлячись на те, що вони не користуються та не мають наміру (необхідності, бажання) цим користуватись. Однак фактично під оплатою послуг ТОВ «Євротерминал» розумілась плата за в'їзд на територію ОМТП.
- (79) При цьому ТОВ «Євротерминал», на території якого розташовано демпферний контейнерний майданчик (Сухий порт) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в ОМТП, є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування вантажного транспорту, без сплати за які заїзд в ОМТП є неможливим.
- (80) Враховуючи рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 у суб'єктів господарювання, які мають на меті потрапити до ОМТП без порушення правил дорожнього руху, відсутня альтернатива послугам ТОВ «Євротерминал».
- (81) Враховуючи викладене, дії ТОВ «Євротерминал» у період з березня 2016 року по листопад 2017 року, які полягали у стягненні плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надаються ТОВ «Євротерминал» та споживаються експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за

фактично не надані послуги, рішенням Комітету від 21.12.2017 № 720-р було визнано порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг обслуговування транспортних засобів на території Сухого порту, що призводить до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Дії ТОВ «Євротерминал» після прийняття рішення Комітету

- (82) Рішення Комітету від 21.12.2017 № 720-р ТОВ «Євротерминал» оскаржувало у Господарському суді міста Києва. У задоволенні позовних вимог про визнання недійсним рішення Комітету від 21.12.2017 № 720-р постановою Північного апеляційного господарського суду від 08.11.2018 у справі № 910/2641/18 ТОВ «Євротерминал» було відмовлено. 18.12.2018 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду постанову Північного апеляційного господарського суду від 08.11.2018 залишив без змін.
- (83) Дев'ятнадцятого грудня 2018 року ТОВ «Євротерминал» сплатило штраф, накладений рішенням Комітету від 21.12.2017 № 720-р.
- (84) Разом з тим листом від 27.12.2018 № 512, опублікованим на веб-порталі ТОВ «Євротерминал», товариством повідомлено про розірвання з 01.02.2019 договору про надання послуг, пов'язаних з обслуговування (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту).
- (85) При цьому за інформацією, викладеною в листі від 24.01.2019 № 02/03-19 Асоціації міжнародних експедиторів України (далі – Асоціація), у грудні 2018 року експедитори (перевізники) отримали від ТОВ «Євротерминал» листи про одностороннє розірвання укладених договорів без пропозицій будь-якого альтернативного регулювання взаємодії між експедиторами (перевізниками) щодо проїзду в ОМТП експедиторів через територію ТОВ «Євротерминал».
- (86) Вісімнадцятого січня 2019 року на веб-порталі ТОВ «Євротерминал» у розділі «Новости компанії» було розміщено повідомлення про затвердження наказом від 18.01.2019 № 34 нової форми публічного договору про надання послуг з використанням об'єктів інфраструктури ТОВ «Євротерминал». Додатком № 1 до вказаного публічного договору визначено перелік послуг, які надає ТОВ «Євротерминал» з використання об'єктів інфраструктури.
- (87) З метою забезпечення об'єктивного аналізу вартості таких послуг, Комітетом надіслано відповідну вимогу ТОВ «Євротерминал».
- (88) Відповідно до отриманих Комітетом актів про надання послуг, що складені сторонами до договорів про надання послуг, протягом 2018 року виконавцем (ТОВ «Євротерминал») було надані такі послуги: «*Обслуговування транспорту на території накопичувального транзитного майданчика*» та вказано період надання таких послуг, який становить один календарний місяць.
- (89) Тобто, у період із грудня 2017 року по січень 2019 року ТОВ «Євротерминал» продовжувало стягувати з експедиторів (перевізників) плату за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим.

V. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКІВ ТА СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РИНКУ.

- (90) Під час визначення монопольного (домінуючого) становища ТОВ «Євротерминал» використовується Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затверджена розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2012 року № 49-р, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – Методика).
- (91) Згідно з Методикою етапи визначення монопольного (домінуючого) становища, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- (92) Об'єктом аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкт господарювання – ТОВ «Євротерминал».
- (93) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *«суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими»*.
- (94) Відповідно до статуту ТОВ «Євротерминал» є юридичною особою, учасниками якої є [інформація з обмеженим доступом].
- (95) Згідно зі Статутом предметом діяльності ТОВ «Євротерминал» є, зокрема, діяльність вантажних митних комплексів, автопортів, автотерміналів; діяльність, пов'язана з використанням складів тимчасового зберігання як відкритого так і закритого типу; функціонування інфраструктури автомобільного та міського транспорту; діяльність вантажних терміналів, транспортне перевезення вантажів та інша допоміжна діяльність; організація транспортування вантажів усіма видами транспорту; надання послуг, пов'язаних зі зберіганням майна та інша господарська діяльність.
- (96) Отже, ТОВ «Євротерминал» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (97) Товаром, що є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є послуги ТОВ «Євротерминал», пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту). Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *«товар - будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери)»*.
- (98) Відтак, **послуги ТОВ «Євротерминал», пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту), є товаром в розумінні зазначеного закону.**
- (99) **Виконавцем послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту) є виключно один суб'єкт господарювання, а саме ТОВ «Євротерминал».**
- (100) **Споживачами послуг ТОВ «Євротерминал» є суб'єкти господарювання (перевізники та експедитори), які мають необхідність проїзду вантажним автомобільним транспортом до Одеського морського порту без порушення Правил дорожнього руху та які попередньо уклали договір з ТОВ «Євротерминал» про надання послуг на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт).**
- (101) Відповідно до Методики *«товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за*

звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого».

- (102) **Товарними межами ринку** (попит-пропозиція) за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару визначено послуги ТОВ «Євротерминал» пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до Одеського морського порту, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт).
- (103) Матеріалами справи доведено, що немає послуг, взаємозамінних послугам ТОВ «Євротерминал», пов'язаним з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт), у межах яких споживачі послуг ТОВ «Євротерминал» можуть перейти від споживання зазначених послуг до споживання послуг іншого суб'єкта господарювання, та/або інших послуг самого ТОВ «Євротерминал».
- (104) Так само як відсутні інші суб'єкти господарювання, що надають чи можуть надавати послуги, аналогічні послугам ТОВ «Євротерминал», що пояснюється ще й розташуванням демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) ТОВ «Євротерминал» відносно Одеського морського торговельного порту, як кінцевого місця призначення вантажних транспортних засобів.
- (105) **Територіальні (географічні) межі ринку** - територія демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту), що включає в себе накопичувальний транзитний майданчик (НТМ) та Внутрішню дорогу Сухого порту, розміщеного за адресою м. Одеса, вул. Хаджибеївська дорога, яку використовують транспортні засоби з метою проїзду до Одеського морського порту.
- (106) **Часові межі ринку**
Рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку ТОВ «Євротерминал» № 720-р було прийнято Комітетом 21.12.2017.
Заява Асоціації міжнародних експедиторів України № 02/03-19 надійшла до Комітету 28.01.2019.
Таким чином часовими межами ринку визначено період з грудня 2017 року по січень 2019 року.
- (107) **Обсяг ринку** – відповідно до інформації наданої ТОВ «Євротерминал» листом від 30.09.2019 № 331 на вимогу Комітету від 13.08.2019 № 130-29/01-10344 сума отриманих коштів за надані послуги НТМ (Сухий порт) за період з 01.12.2017 по 01.01.2019 становить [інформація з обмеженим доступом] Усереднена вартість послуги без ПДВ – [інформація з обмеженим доступом] грн.
- (108) За інформацією, отриманою Відділенням листом від 16.04.2020 № 105 (вх. № 65-01/71Кі від 16.04.2020), протягом грудня 2017 – січня 2019 сплати деяких суб'єктів господарювання за надані ТОВ «Євротерминал» послуги на території демпферного контейнерного майданчика склали:

№	Назва суб'єкта господарювання	Сума сплачених коштів, грн. без ПДВ
1.	[інформація з обмеженим доступом]	[інформація з обмеженим доступом]
2.	[інформація з обмеженим доступом]	[інформація з обмеженим доступом]
3.	[інформація з обмеженим доступом]	[інформація з обмеженим доступом]

(109) **Бар'єри вступу на ринок.**

(110) Відповідно до Методики «ринкова (монопольна) влада – здатність суб'єкта господарювання (групи суб'єктів господарювання) визначати чи суттєво впливати на умови обороту товару на ринку, не допускати, усувати, обмежувати конкуренцію,

- (111) зокрема підвищувати ціну та підтримувати її понад рівень ціни, що існував би за умов значної конкуренції».
- (112) ТОВ «Євротерминал» здатне підвищувати ціни на послуги, пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчику (Сухого порту) і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень, який був би за наявності конкуренції на ринку.
- (113) Зазначене підтверджується тим, що ТОВ «Євротерминал» самостійно, на власний розсуд, встановлює вартість на зазначені послуги, не має обов'язку погоджувати її ні з державними органами, ні з будь-якими іншими юридичними та/або фізичними особами. Так само, ТОВ «Євротерминал» може підвищувати/знижувати вартість послуг, застосовувати знижки.
- (114) При цьому, для підвищення вартості послуги (тарифу) ТОВ «Євротерминал» до 2013 року зобов'язаний був лише повідомити письмово про це споживачів (замовників) за 30 календарних днів. Після 2013 року шляхом внесення змін у відповідні договори з суб'єктами господарювання ТОВ «Євротерминал» звільнив себе не тільки від необхідності підписання у випадку підвищення вартості додаткових угод із замовниками, а й взагалі від обов'язку повідомляти про це замовників, закріпивши своє право підвищувати вартість в односторонньому порядку лише шляхом опублікування нової вартості на власному веб-сайті за 10 днів до такого підвищення.
- (115) Так, відповідно пункту 4.6 типових договорів про надання послуг перевізникам (експедиторам) на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту), наданих ТОВ «Євротерминал» листом від 04.09.2019 № 307 (вх. № 8-01/843-Кі від 05.09.2019), що укладались та були чинними у період з 01.12.2017 по 01.01.2019 (Надалі – Договір) [інформація з обмеженим доступом].
- (116) Вищевикладене підтверджує те, що жоден інший суб'єкт в Україні не має можливості будь-яким чином впливати на вартість послуг ТОВ «Євротерминал», пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту).
- (117) Наслідком відмови суб'єктами господарювання від споживання послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту) ТОВ «Євротерминал» за встановленою останнім вартістю, є неможливість ведення господарської діяльності таких споживачів.
- (118) ТОВ «Євротерминал» може в односторонньому порядку обмежити надання послуг конкретним споживачам у випадках, передбачених Договором. При цьому, зазначена можливість може бути використана ТОВ «Євротерминал» з метою отримання односторонньої користі при укладенні відповідних договорів або у взаємовідносинах з державними органами та органами місцевого самоврядування. Для прикладу, така здатність може бути практично реалізована з метою значного підвищення вартості послуг та/або усунення незадоволених його господарською діяльністю суб'єктів.
- (119) При цьому, враховуючи наявні бар'єри вступу на ринок, відсутність взаємозамінних послуг, інші суб'єкти господарювання не зможуть компенсувати це, та відповідно споживачі, яким ТОВ «Євротерминал» відмовив у наданні послуг, не зможуть потрапити вантажним автотранспортом на територію Одеського морського порту, що може мати значні негативні наслідки для господарської діяльності останніх.
- (120) Листом від 04.09.2019 № 307 (вх. № 8-01/843Кі від 05.09.2019) ТОВ «Євротерминал» надало до Комітету типовий (примірний) Договір про надання послуг перевізникам (експедиторам) на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту), які укладались та були чинними у період з 01.12.2017 по 01.01.2019 (надалі – Договір).
- (121) Відповідно до п. 2.2. Договору [інформація з обмеженим доступом].

- (122) Відповідно до пункту 4. Договору «4.2. [інформація з обмеженим доступом]
- (123) «4.3. [інформація з обмеженим доступом].
- (124) Таким чином ТОВ «Євротерминал» має здатність диктувати свої умови реалізації послуг, що полягають у встановленні споживачам невігідних умов, а саме плати за комплекс послуг споживачами, які мають потребу у використанні виключно внутрішньої автодороги Сухого порту з транспортною естакадою Одеського морського торговельного порту, з метою проїзду до нього. **При цьому споживачі послуг не мають необхідності та наміру користуватись всіма складовими послуг ТОВ «Євротерминал», але вимушені їх оплачувати, враховуючи ті умови, що були встановлені ТОВ «Євротерминал».**
- (125) Теж саме стосується описаного вище порядку підвищення вартості, затримки транспортних засобів споживачів (замовників) до погашення заборгованості та пені, відмови в наданні послуг, у випадку несвоєчасного повернення акту про надання послуг або акту звірки тощо. Необхідно також звернути увагу на те, що такі умови не є типовими та поширеними для договорів, що укладаються на конкурентних ринках, та є підтвердженням наявності та реалізації можливості з боку ТОВ «Євротерминал» диктувати споживачам (замовникам) свої умови реалізації послуг, що є максимально вигідними для останнього та абсолютно не вигідними для споживачів його послуг.
- (126) ТОВ «Євротерминал» не має жодного конкурента на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчику (Сухого порту).
- (127) Можливості доступу інших суб'єктів господарювання до надання таких послуг або їх частини суттєво обмежені, у зв'язку з наявністю бар'єрів.
- (128) Відповідно до Методики «бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку».
- (129) Одним з бар'єрів вступу на зазначений ринок у вищезазначений період було адміністративне обмеження, встановлене рішенням Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46 «Про затвердження схеми організації заїзду вантажного транспорту до Одеського морського порту» (далі – Рішення № 46).
- (130) Вказаним рішенням, було обмежено рух таким чином, що весь вантажний транспорт прямує до ОМТП через територію ТОВ «Євротерминал», на якій розташовано Сухий порт для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в ОМТП.
- (131) 25.04.2019, за результатами розгляду справи № 143-26.13/88-17, Комітетом було прийнято рішення № 287-р, яким визнано, що Виконавчий комітет Одеської міської ради, прийнявши Рішення № 46, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене абзацом дев'ятим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії, якою встановлено не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств у частині споживання платних послуг ТОВ «Євротерминал», що надаються на території Сухого порту.
- (132) Такий бар'єр вступу на зазначений ринок може бути подоланий суб'єктом господарювання лише після скасування зазначеного рішення або внесення до нього необхідних змін.
- (133) Крім того, листом від 29.05.2020 № 1874/10-01-01/Вих (вх. № 65-01/92Кі від 01.06.2020) ДП «АМПУ» повідомило Відділення, що для в'їзду вантажного автотранспорту комерційного призначення на територію Одеського морського торговельного порту забезпечено функціонування контрольно-пропускних пунктів:
КПП № 2 з вул. Кутузова;
КПП № 4 з вул. Хаджибейська дорога,
КПП № 7 з вул. Хаджибейська дорога.

- (134) За період з грудня 2017 по січень 2019 кількість в'їздів вантажного автотранспорту по зазначеним КПП склала:
КПП № 2 – [інформація з обмеженим доступом]
КПП № 4 – [інформація з обмеженим доступом]
КПП № 7 – [інформація з обмеженим доступом]
- (135) Аналіз отриманих від ДП «АМПУ» даних свідчить про те, що кількість в'їздів вантажного автотранспорту через КПП № 4 (ТОВ «Євротерминал») за період з грудня 2017 по січень 2019 складає [інформація з обмеженим доступом] відсотка загальної кількості в'їздів через вказані КПП за вказаний період часу.
- (136) Отже, враховуючи призначення Сухого порту (ТОВ «Євротерминал») та технологічні схеми, відповідно до яких в'їзд вантажних транспортних засобів до Одеського морського порту можливий у більшості випадків лише через КПП № 4 (розташований на території ТОВ «Євротерминал»), а також враховуючи рішення виконавчого комітету Одеської міської ради від 25.02.2016 № 46, фактично створено умови, за яких весь або більшість вантажного транспорту прямує до Одеського морського порту виключно через територію демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) ТОВ «Євротерминал» та оплачує при цьому товариству за послуги, пов'язані з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів незалежно від мети заїзду транспортного засобу, та відповідно незалежно від наявності/відсутності потреби у споживанні таких послуг.
- (137) За таких умов ТОВ «Євротерминал», на території якого розташовано демпферний контейнерний майданчик (Сухий порт) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в ОМТП, є суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування транспорту на ній, без споживання яких заїзд в Одеський морський порт є неможливим.
- (138) За умов зазначених вище обмежень щодо в'їзду на територію ОМТП через інші КПП транспортні засоби змушені прямувати до ОМТП виключно через КПП № 4 (територію ТОВ «Євротерминал») та оплачувати послуги ТОВ «Євротерминал», пов'язані з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту).
- (139) Таким чином, ТОВ «Євротерминал» (вул. Хаджибеївська дорога, м. Одеса, 65005, ідентифікаційний код 33507625), на території якого розташовано демпферний контейнерний майданчик (Сухий порт) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський торговельний порт (далі – ОМТП), в період з грудня 2017 по січень 2019 є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування транспорту на ній, без споживання яких заїзд в Одеський морський порт є неможливим, та є таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) з часткою 100 відсотків.

VI. ПОРЯДОК НАДАННЯ ТОВ «ЄВРОТЕРМІНАЛ» ПРОТЯГОМ ГРУДНЯ 2017 – СІЧНЯ 2019 ПОСЛУГ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБСЛУГОВУВАННЯМ (ОБРОБКОЮ) ВАНТАЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЯКІ ПРЯМУЮТЬ ДО ОМТП

- (140) За інформацією, наданою ТОВ «Євротерминал» листом від 16.04.2020 № 105 (вх. № 65—01/71-Ки) на адресу Відділення, для отримання послуг, пов'язаних з обслуговуванням обробкою вантажних транспортних засобів, які прямують до ОМТП, протягом грудня 2017-січня 2019 суб'єкти господарювання уклали з ТОВ «Євротерминал» відповідні договори про надання послуг.
- (141) [інформація з обмеженим доступом]
- (142) [інформація з обмеженим доступом]

- (143) [інформація з обмеженим доступом]
- (144) [інформація з обмеженим доступом]
- (145) **VII. ЗЛОВЖИВАННЯ ТОВ «ЄВРОТЕРМИНАЛ» ПРОТЯГОМ ГРУДНЯ 2017 – СІЧНЯ 2019 МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ.**
- (146) Таким чином, ТОВ «Євротерминал» у період із грудня 2017 року по січень 2019 року продовжувало стягувати плату за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги.
- (147) За інформацією, отриманою в процесі дослідження, кошти за комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) ТОВ «Євротерминал» стягує з усіх суб'єктів господарювання (експедиторів, перевізників), що мають намір проїзду на територію ОМТП.
- (148) За отриманою інформацією (лист від 16.04.2020 № 105, вх. № 65-01/71-Кі від 16.04.2020) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Євротерминал» в 2019 році склав – [інформація з обмеженим доступом].
- (149) Дохід від надання послуг з обслуговування транспорту на території накопичувального транзитного майданчика (Сухий порт) у період з 01.12 2017 по 01.01.2019 – [інформація з обмеженим доступом] без ПДВ.
- VIII. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ.**
- (150) Листом від 30.04.2020 за вих. № 65-02/864 Відділення направило на адресу ТОВ «Євротерминал» попередні висновки № 65/9-пв/к від 28.04.2020.
- (151) Як свідчать заперечення ТОВ «Євротерминал» на попередні висновки у справі, надані до Відділення листом від 14.05.2020 № 138 (вих. № 65-01/80Кі від 14.05.2020) ТОВ «Євротерминал» з висновками про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.
- (152) Так, ТОВ «Євротерминал» у запереченнях до попередніх висновків зазначає, наступне.
- (153) [інформація з обмеженим доступом].
- (154) Наведені твердження ТОВ «Євротерминал» є безпідставними з огляду на наступне.
- (155) За умов зазначених обмежень щодо в'їзду на територію ОМТП через інші КПП, вказані в розділі Бар'єри вступу на ринок транспортні засоби змушені прямувати до ОМТП через КПП № 4 (територію ТОВ «Євротерминал») та оплачувати послуги ТОВ «Євротерминал», пов'язані з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів на території демпферного контейнерного майданчика (Сухого порту).
- (156) [інформація з обмеженим доступом]
- (157) Споживачами послуг ТОВ «Євротерминал» на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт), є суб'єкти господарювання (перевізники та експедитори), які мають необхідність проїзду до ОМТП саме вантажним автомобільним транспортом без порушення Правил дорожнього руху та які попередньо уклали договір з ТОВ «Євротерминал» про надання послуг на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт).
- (158) [інформація з обмеженим доступом]
- (159) Відділенням не розглядалась встановлена ТОВ «Євротерминал» вартість послуг.

- (160) Предметом справи є дії ТОВ «Євротерминал», що полягають у стягненні плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги.
- (161) Таким чином ТОВ «Євротерминал» не надало достатніх доказів, які б спростовували обставини, які було встановлено Відділенням в ході розгляду справи.

ІХ. ВИСНОВКИ.

- (162) Такі дії ТОВ «Євротерминал» у вигляді стягнення плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт), що призвело до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Х. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ.

- (163) Зловживання монополюючим (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (164) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (165) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати за 2019 рік», надісланій листом ТОВ «Євротерминал» від 16.04.2020 № 105 (вх. № 65-01/71Кі від 16.04.2020) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2019 році становив [інформація з обмеженим доступом].
- (166) Загальна сума отриманих коштів ТОВ «Євротерминал» за надання послуг з обслуговування транспорту на території накопичувального транзитного майданчика (Сухий порт) за період з 01.12.2017 по 01.01.2019 становить [інформація з обмеженим доступом].
- (167) Враховуючи викладене, керуючись статтями 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ТОВ «Євротерминал» (вул. Хаджибеївська дорога, м. Одеса, 65005, ідентифікаційний код 33507625) (далі – ТОВ «Євротерминал»), на території якого розташовано демпферний контейнерний майданчик (Сухий порт) для відстою вантажного автотранспорту до в'їзду в Одеський морський торговельний порт (далі – ОМТП), в період з грудня 2017 по січень 2019 є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги обслуговування транспорту на ній, без споживання яких заїзд в Одеський морський порт є неможливим, та є таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) транспортних засобів, які прямують до ОМТП, на території демпферного контейнерного майданчика (Сухий порт) з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії ТОВ «Євротерминал» (65005, м. Одеса, вул. Хаджибеївська дорога, код ЄДРПОУ 33507625), що полягають у стягненні плати за повний комплекс послуг, пов'язаних з обслуговуванням (обробкою) вантажних транспортних засобів, без оплати яких заїзд в ОМТП є неможливим, а не тих складових, в яких фактично була потреба в експедиторів (перевізників) і які фактично надавалися ТОВ «Євротерминал» та споживалися експедиторами (перевізниками), наслідком чого є стягнення плати за фактично не надані послуги, порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з обслуговування транспортних засобів на території Сухого порту, що призводить до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «Євротерминал» у розмірі 68 (шістдесят вісім) тис. грн.

4. Зобов'язати ТОВ «Євротерминал» у двомісячний строк припинити порушення, наведене у пункті 2 результативної частині цього рішення про що повідомити Відділення у десятиденний строк з дня припинення порушення з наданням копій підтверджуючих документів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Д.КОРЧАК